

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ วิเคราะห์ลักษณะเด่นของรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกของแต่ละจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสำรวจความคิดเห็นเรื่องของการอนุรักษ์รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ไม่มีโครงสร้างในแนวลึก กับผู้ผลิตและผู้บริโภคของแต่ละจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และรูปแบบผลงานที่ปรากฏมาวิเคราะห์ เพื่อการสรุป ประมวลผล อภิปราย เสนอแนะเป็นรายงานการวิจัย

ผู้รายงานได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนคือ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาที่เกี่ยวกับรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย

- 2.1 ลักษณะของรูปแบบลวดลายที่ปรากฏ
- 2.2 โทนสี
- 2.3 ลักษณะของผลงานผลิตภัณฑ์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับลักษณะเด่นของรูปแบบลวดลายผ้าบาติกของแต่ละจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 4 ผลการสำรวจความคิดเห็นเรื่องของการอนุรักษ์รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาผ้าบาติกเกี่ยวกับการผลิตและการบริโภค

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การนำเสนอผลการศึกษาที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะนำเสนอตามแกนเรื่องในการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็นกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภค ได้แก่ (1) เพศ (2) สถานภาพสมรส (3) อายุ (4) ศาสนา (5) การศึกษา (6) รายได้ (7) ระยะเวลาในการผลิตและบริโภค แสดงดังตารางต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตารางที่ 1 เพศของผู้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เพศ	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
ชาย	4	80	1	20	1	20	2	40	3	60	11	44
หญิง	1	20	4	80	4	80	3	60	2	40	14	*56

ตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มผู้ผลิตในภาพรวมจะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ในส่วนของข้อมูลในแต่ละจังหวัดพบว่า ในจังหวัดสงขลาและจังหวัดนราธิวาส ผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนจังหวัดสตูล ปัตตานี และยะลา ผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

ตารางที่ 2 สถานภาพสมรสของผู้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานภาพ	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
โสด	5	100	3	60	4	80	3	60	5	100	20	80
สมรส	0	0	2	40	1	20	2	40	0	0	5	20
หย่าร้าง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ม่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มผู้ผลิต ผ้าบาติกส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด

ตารางที่ 3 อายุของกลุ่มผู้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

อายุ	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
น้อยกว่า 20 ปี	0	0	1	20	0	0	0	0	0	0	1	4
21-30 ปี	1	20	2	40	3	60	3	60	0	0	9	36
31-40 ปี	2	40	1	20	1	20	2	40	4	80	10	*40
มากกว่า 50 ปี	2	40	1	20	1	20	0	0	1	20	5	20

ตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีอายุในช่วง 31-40 ปีจะผลิตผ้าบาติกมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มอายุในช่วง 21 – 30 ปี ส่วนข้อมูลในแต่ละจังหวัดพบว่า จังหวัดสตูล ปัตตานี ยะลา ผู้ผลิตที่อยู่ในช่วงอายุ 21 – 30 ปี จะผลิตผ้าบาติกมากที่สุด

ตารางที่ 4 ศาสนาของของผู้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ศาสนา	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
พุทธ	4	80	3	60	1	20	2	40	1	20	11	44
อิสลาม	1	20	2	40	4	80	3	60	4	80	14	*56
คริสต์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
อื่นๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ตารางที่ 4 พบว่าผู้ผลิตส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามมากที่สุดคือ 56% ในส่วนของแต่ละจังหวัด พบว่า จังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล ผู้ผลิตจะนับถือศาสนาพุทธมากที่สุด ส่วนจังหวัดที่เหลือจะนับถือศาสนาอิสลามมากที่สุด

ตารางที่ 5 การศึกษาสูงสุดของผู้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การศึกษาสูงสุด	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
ไม่ได้เรียนใน ระบบโรงเรียน	1	20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4
ชั้นประถมศึกษา	0	0	0	0	4	80	0	0	0	0	4	16
ชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย	1	20	3	60	0	0	0	0	1	20	5	20
อนุปริญญา	1	20	0	0	0	0	3	60	3	60	7	28
ปริญญาตรี	2	40	2	40	1	20	2	40	1	20	8	*32
ปริญญาโทหรือ ปริญญาเอก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มผู้ผลิตมีการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุดคือ 32 % รองลงมาคือ ระดับอนุปริญญา 28 % ส่วนข้อมูลของแต่ละจังหวัดพบว่า จังหวัดสงขลามีกกลุ่มผู้ผลิตระดับปริญญาตรีมากที่สุด ส่วนจังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส ผู้ผลิตมีการศึกษา ระดับอนุปริญญามากที่สุด ส่วนจังหวัดปัตตานีผู้ผลิตมีระดับการศึกษาประถมศึกษาามากที่สุด

ตารางที่ 6 รายได้ของผู้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

รายได้	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
ต่ำกว่า 3,000	0	0	1	20	0	0	0	0	0	0	1	4
3,001 - 6,000	0	0	2	40	2	40	0	0	0	0	4	16

6,001 - 10,000	1	20	1	20	2	40	0	0	0	0	4	16
10,001 - 15,000	1	20	0	0	0	0	2	40	1	20	4	16
15,001 - 20,000	1	20	1	20	0	0	2	40	1	20	5	20
20,001 ขึ้นไป	2	40	0	0	1	20	1	20	3	60	7	*28

ตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มผู้ผลิตที่มีรายได้ระดับ 20,001 ขึ้นไปเป็นกลุ่มที่ผลิตผ้าบาติกมากที่สุด คือ 28 % ส่วนข้อมูลในแต่ละจังหวัดพบว่าในจังหวัดสงขลาและจังหวัดนราธิวาส มีกลุ่มผู้ผลิตมีรายได้ในระดับ 20,001 ขึ้นไป ส่วนจังหวัดสตูลและจังหวัดปัตตานีจะอยู่ในช่วง 3,001 – 10,000 บาท และจังหวัดยะลาจะอยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาท

ตารางที่ 7 ระยะเวลาที่ได้ผลิตผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะเวลาที่ได้ผลิตผ้าบาติก	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
ต่ำกว่า 1 ปี	0	0	2	40	1	20	1	20	0	0	4	16
1-2 ปี	0	0	1	20	2	40	1	20	0	0	4	16
3-4 ปี	0	0	1	20	1	20	0	0	2	40	4	16
5-7 ปี	1	20	1	20	1	20	2	40	2	40	6	*24
8-10 ปี	2	40	0	0	0	0	0	0	1	20	3	12
10 ปีขึ้นไป	2	40	0	0	0	0	1	20	0	0	4	16

ตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มผู้ผลิต มีระยะเวลาในการประกอบอาชีพการผลิตผ้าบาติก อยู่ในช่วง 5-7 ปี นานที่สุด คือ 24 % ส่วนข้อมูลในแต่ละจังหวัดพบว่า กลุ่มผู้ผลิตจังหวัดสงขลาจะมีระยะเวลาในการประกอบอาชีพการผลิตผ้าบาติกมากที่สุด คือ อยู่ในช่วง 8- 10 ปีขึ้นไป ส่วนจังหวัดสตูลจะมีระยะเวลาในการทำผ้าบาติกน้อยที่สุดคือ ต่ำกว่า 1 ปี

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตารางที่ 8 เพศของกลุ่มผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เพศ	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
ชาย	0	0	1	20	1	20	0	0	1	20	3	12
หญิง	5	100	4	80	4	80	5	100	4	80	22	*88

ตารางที่ 8 พบว่าเพศหญิง จะนิยมใช้ผ้าบาติกมากกว่าผู้ชาย ส่วนข้อมูลในแต่ละจังหวัด เพศหญิงก็ยังคงนิยมใช้ผ้าบาติกมากกว่าเพศชาย

ตารางที่ 9 สถานภาพสมรสของผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานภาพ	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
โสด	3	60	3	60	3	60	5	100	3	60	17	*68
สมรส	2	40	2	40	2	40	0	0	2	40	8	32
หย่าร้าง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ม่าย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ตารางที่ 9 พบว่าผู้บริโภคกลุ่มโสดจะนิยมใช้ผ้าบาติกมากกว่ากลุ่มสมรสแล้ว นั่นคือ กลุ่มโสด 68 % ส่วนกลุ่มสมรสมีเพียง 32 % ส่วนข้อมูลในแต่ละจังหวัดพบว่า กลุ่มผู้บริโภคที่โสดใช้ผ้าบาติกมากกว่ากลุ่มผู้บริโภคที่สมรสแล้วเหมือนกันทุกจังหวัด

ตารางที่ 10 อายุของผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

อายุ	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
น้อยกว่า 20 ปี	1	20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4
21-30 ปี	3	60	2	40	2	40	4	80	2	40	13	*52
31-40 ปี	1	20	3	60	3	60	1	20	3	60	11	44
มากกว่า 50 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ตารางที่ 10 พบว่ากลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุอยู่ในช่วง 21 – 30 ปี จะนิยมใช้ผ้าบาติกมากที่สุด คือ 52 % รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 31- 40 ปี มีอยู่ 44 % ส่วนข้อมูลในแต่ละจังหวัดพบว่า ในจังหวัดสงขลาและจังหวัดยะลา กลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุในช่วง 21-30 ปี จะนิยมใช้ผ้าบาติกมากที่สุด ส่วนในจังหวัดที่เหลือกลุ่มผู้บริโภคช่วงอายุ 31-40 ปีจะนิยมใช้มากกว่า

ตารางที่ 11 ศาสนาของผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ศาสนา	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
พุทธ	4	80	3	60	4	80	3	60	3	60	17	*68
อิสลาม	1	20	2	40	1	20	2	40	2	40	8	32
คริสต์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
อื่นๆ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ตารางที่ 11 พบว่ากลุ่มผู้บริโภคที่นิยมใช้ผ้าบาติก ส่วนใหญ่ จะนับถือศาสนาพุทธ มีถึง 68 % รองลงมาคือ ศาสนาอิสลาม มีอยู่ 32 % ส่วนข้อมูลในแต่ละจังหวัด พบว่า กลุ่มผู้บริโภคที่นับถือศาสนาพุทธนิยมใช้ผ้าบาติกมากที่สุด เหมือนกันทุกจังหวัด

ตารางที่ 12 การศึกษาสูงสุดของผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การศึกษาสูงสุด	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
ไม่ได้เรียนในระบบ โรงเรียน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ชั้นประถมศึกษา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ชั้นมัธยมศึกษาตอน ต้น	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ชั้นมัธยมศึกษาตอน ปลาย	0	0	0	0	0	0	1	20	0	0	1	4
อนุปริญญา	1	20	2	40	2	40	1	20	1	20	7	28
ปริญญาตรี	3	60	3	60	3	60	3	60	4	80	16	*64
ปริญญาโทหรือ ปริญญาเอก	1	20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4

ตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มผู้บริโภคที่มีการศึกษาอยู่ในช่วงปริญญาตรี จะใช้ผ้าบาติกมากที่สุด คือ 64 % รองลงมาคือ ระดับอนุปริญญา มีอยู่ 28 % ส่วนข้อมูลของแต่ละจังหวัดพบว่า กลุ่มผู้บริโภคที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ผ้าบาติกมากที่สุด เหมือนกันในทุกจังหวัด

ตารางที่ 13 รายได้ของผู้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

รายได้	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
ต่ำกว่า 3,000	0	0	1	20	0	0	1	20	0	0	2	8
3,001 - 6,000	3	60	2	40	1	20	4	40	1	20	11	*44
6,001 - 10,000	0	0	1	20	1	20	0	0	2	40	4	16

10,001 - 15,000	1	20	0	0	2	40	0	0	1	20	4	16
15,001 - 20,000	1	20	1	20	1	20	0	0	1	20	4	16
20,001 ขึ้นไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ตารางที่ 13 พบว่ากลุ่มผู้บริโภครายได้อยู่ในช่วง 3,001 – 6,000 บาท จะนิยมใช้ผ้าบาติกมากที่สุด คือ 44 % รองลงมาคือ 16 % มีหลายกลุ่ม คือตั้งแต่รายได้ระดับ 6,001 – 20,000 บาท ส่วนข้อมูลของแต่ละจังหวัด จะพบว่า กลุ่มผู้บริโภคที่อยู่ในจังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส ที่มีรายได้ในช่วง 10,001 – 15,000 บาท และ 6,001 – 10,000 บาท ตามลำดับ เป็นกลุ่มที่นิยมใช้ผ้าบาติกมากที่สุด

ตารางที่ 14 ระยะเวลาที่ได้บริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะเวลาที่ได้บริโภคผ้าบาติก	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
ต่ำกว่า 1 ปี	0	0	4	80	0	0	2	40	0	0	8	32
1-2 ปี	1	20	0	0	1	20	2	40	0	0	4	16
3-4 ปี	3	60	1	20	2	40	1	20	3	60	10	*40
5-7 ปี	1	20	0	0	0	0	0	0	1	20	2	8
8-10 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	1	20	1	4
10 ปีขึ้นไป	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ตารางที่ 14 พบว่ากลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่จะใช้ผ้าบาติกมาแล้วประมาณ 3-4 ปี เป็นเปอร์เซ็นต์ที่มากที่สุดคือ 40 % รองลงมาคือ ต่ำกว่า 1 ปี คือ 32 % ส่วนข้อมูลในแต่ละจังหวัดพบว่า กลุ่มผู้บริโภคในจังหวัดสตูลและยะลา มีระยะเวลาการบริโภคผ้าบาติกน้อยกว่าจังหวัดอื่น คือ อยู่ในช่วงน้อยกว่า 1 – 2 ปี

ตารางที่ 15 พบว่า กลุ่มของผู้ผลิตรู้จักผ้าบาติกครั้งแรก จากการอบรม / เรียนนามากที่สุดคือ 88 % รองลงมาคือจากเพื่อนอีก 28 %

ในส่วนของแต่ละจังหวัด จะพบว่า ผู้ผลิตรู้จักผ้าบาติกครั้งแรกมาจากการอบรม / เรียนมากที่สุด โดยจะเป็น 100 % ในจังหวัดสงขลา และยะลา ส่วนจังหวัดที่เหลือ 80 %

ตารางที่ 16 ลักษณะของรูปแบบลวดลายของผ้าบาติกที่เลือกผลิต

ลวดลาย	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. ดอกไม้	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	18	*72
2. สัตว์	5	100	4	80	2	20	4	80	3	60	16	64
3. ต้นไม้	3	60	3	60	3	60	2	40	5	100	15	60
4. ทิวทัศน์	4	80	2	40	2	40	4	80	3	60	7	28
5.เรขาคณิต	2	40	0	0	1	20	1	20	3	60	5	20
6. ลายไทย	2	40	1	20	0	0	0	0	2	40	3	12
7. อื่น ๆ	0	0	0	0	0	0	2	40	1	20	3	12
8.ไม่เจาะจง	2	40	1	20	2	40	4	80	4	80	13	52

ตารางที่ 16 พบว่า กลุ่มของผู้ผลิตเลือกที่จะผลิตลวดลายของดอกไม้มากที่สุด คือ 72 % รองลงมาคือ สัตว์ 64 % และต้นไม้อีก 60 %

ในส่วนของแต่ละจังหวัด พบว่า ผู้ผลิตจะนิยมผลิตลวดลายแยกเป็นจังหวัดได้ดังนี้

1. จังหวัดสงขลา

อันดับที่ 1 คือ ลายดอกไม้ 100 % ได้แก่ กกล้วยไม้ ดอกบัว เกล็ดโคเนียบ

ลายสัตว์ 100 % ได้แก่ ปลาทะเล นก ปลาการ์ตูน ช้าง

อันดับที่ 2 คือ ลายทิวทัศน์ 80 % ได้แก่ ทะเล สิ่งก่อสร้าง

2. จังหวัดสตูล

อันดับที่ 1 คือ ลายดอกไม้ 100 % ได้แก่ กล้วยไม้ กุหลาบ ชบา กาหลง
แคทรียา

อันดับที่ 2 คือ ลายสัตว์ 80 % ได้แก่ ปลาใต้ท้องทะเล นก

3. จังหวัดปัตตานี

อันดับที่ 1 คือ ลายดอกไม้ 100 % ได้แก่ กล้วยไม้ ชบา บานบุรี

อันดับที่ 2 คือ ลายต้นไม้ 60 % ได้แก่ ต้นไม้น้ำ มะพร้าว

4. จังหวัดยะลา

อันดับที่ 1 คือ ลายดอกไม้ 100 % ได้แก่ กล้วยไม้ ชบา ประดู่ ศรียะลา
กุหลาบ

อันดับที่ 2 คือ ลายสัตว์ 80 % ได้แก่ ปลาใต้ท้องทะเล หอย ปลา ช้าง นก
ม้าลาย

5. จังหวัดนราธิวาส

อันดับที่ 1 คือ ลายดอกไม้ 100 % ได้แก่ กล้วยไม้ ชบา กุหลาบ
บานบุรี เฟื่องฟ้า

ลายต้นไม้ 100 % ได้แก่ มะพร้าว

อันดับที่ 2 คือ ลายไม้เจาะลง 80 % เรือกอและ

ตารางที่ 17 เหตุผลในการเลือกผลิตภัณฑ์

เหตุผล	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1 ความชอบส่วนตัว	4	80	3	60	3	60	3	60	4	80	19	76
2. ความต้องการของตลาด	4	80	3	60	4	80	4	80	3	60	20	*80
3. ความคุ้นเคยในการวาด	2	40	0	0	0	0	2	40	1	20	5	20
4. แนวคิดใหม่ๆ	4	80	2	40	1	20	4	80	2	40	13	52

ตารางที่ 17 พบว่า เหตุผลในการเลือกผ้าบาติกจะอยู่ที่ ความต้องการของตลาดมากที่สุด คือ 80 % รองลงมาคือความชอบส่วนตัว 76 %

ในส่วนของแต่ละจังหวัด พบว่า จังหวัดสงขลา จะมีเหตุผลหลากหลายในการผลิตคือ ความชอบส่วนตัว ความต้องการของตลาด และแนวคิดใหม่ มีเปอร์เซ็นต์เท่ากันคือ 80 %

จังหวัดสตูล มีเหตุผลคือ ความชอบส่วนตัวและความต้องการของตลาดเท่ากันคือ 60 %

จังหวัดปัตตานี มีเหตุผลคือ ความต้องการของตลาดมากที่สุด 80 %

จังหวัดยะลา มีเหตุผลคือ ความต้องการของตลาดและแนวคิดใหม่ ๆ มากที่สุดคือ 80 %

จังหวัดนราธิวาส มีเหตุผลคือ ความชอบส่วนตัวมากที่สุดคือ 80 %

ตารางที่ 18 โทนนีของผ้าบาติกที่เลือกผลิต

โทนนี	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. ม่วง	3	60	4	80	2	40	4	80	4	80	17	*68
2. แดง	2	40	1	20	1	20	4	80	3	60	11	44
3. น้ำเงิน	2	40	3	60	2	40	3	60	4	80	14	56
4. ฟ้าย	4	80	5	100	4	80	4	80	3	60	20	*80
5. เขียว	2	40	2	40	2	40	1	20	2	40	9	36
6. ส้ม	2	40	0	0	2	40	3	60	3	60	10	40
7. ชมพู	2	40	4	80	3	60	4	80	4	80	17	*68
8. ขาว	1	20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4
9. ดำ	2	40	0	0	1	20	4	80	3	60	10	40
10. เหลือง	3	60	2	40	3	60	4	80	4	80	16	64

ตารางที่ 18 พบว่า กลุ่มของผู้ผลิตเลือกโทนนีในการผลิตผ้าบาติก คือ สีฟ้ามากที่สุดคือ 80 % และรองลงมาคือ สีชมพูและสีม่วงเท่ากันคือ 68 %

ในส่วนของแต่ละจังหวัด พบว่า ผู้ผลิตจะนิยมผลิตโทนนีแยกเป็นจังหวัดได้ดังนี้

1. จังหวัดสงขลา

อันดับที่ 1 คือ สีฟ้า 80 %

อันดับที่ 2 คือ สีม่วงและสีเหลือง 60 %

2. จังหวัดสตูล

อันดับที่ 1 คือ สีฟ้า 100 %

อันดับที่ 2 คือ สีม่วงและสีชมพู 80 %

3. จังหวัดปัตตานี

อันดับที่ 1 คือ สีฟ้า 80 %

อันดับที่ 2 คือ สีชมพูและสีเหลือง 60 %

4. จังหวัดยะลา

อันดับที่ 1 คือ สีม่วง สีแดง สีฟ้า สีชมพู สีดำ สีเหลือง 80 %

อันดับที่ 2 คือ สีน้ำเงินและสีส้ม 60 %

5. จังหวัดนราธิวาส

อันดับที่ 1 คือ สีม่วง สีน้ำเงิน สีชมพู สีเหลือง 80 %

อันดับที่ 2 คือ สีแดง สีฟ้า สีส้ม สีดำ 60 %

ตารางที่ 19 เหตุผลในการเลือกโทนสีที่ผลิตผ้าบาติก

เหตุผล	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. ความชอบส่วนตัว	3	60	1	20	2	40	4	80	2	40	12	48
2. ความต้องการ ของตลาด	3	60	2	40	4	80	3	60	5	100	17	*68
3. ความคุ้นเคยใน การระบายสี	2	40	1	20	1	20	1	20	1	20	6	24
4. ความเหมาะสม กับตลาด	5	100	2	40	2	40	3	60	1	20	13	52

ตารางที่ 19 พบว่า กลุ่มของผู้ผลิตมีเหตุผลที่เลือกโหนดดังกล่าว เนื่องจากเป็นความต้องการของตลาดมากที่สุดคือ 68 % รองลงมาคือ ความเหมาะสมกับลวดลาย 52 %

ในส่วนของแต่ละจังหวัด จังหวัดสงขลาเลือกโหนดนี้โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของลวดลายมากที่สุด คือ 100 %

จังหวัดสตูล มีเหตุผลในการเลือกโหนดนี้ คือ ความต้องการของตลาดและความเหมาะสมกับลวดลาย 40 %

จังหวัดปัตตานี มีเหตุผลในการเลือกโหนดนี้ คือ ความต้องการของตลาด 80 %

จังหวัดยะลา มีเหตุผลในการเลือกโหนดนี้ คือ ความชอบส่วนตัว 80 %

จังหวัดนราธิวาส มีเหตุผลในการเลือกโหนดนี้ คือ ความต้องการของตลาด 100 %

ตารางที่ 20 เหตุผลในการเลือกผลิตภัณฑ์

เหตุผล	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. จำไม่ได้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. มีใจรักในงาน ผลิตภัณฑ์	4	80	4	80	4	80	5	100	5	100	22	*88
3. เป็นสินค้า แปลกใหม่	0	0	1	20	2	40	4	80	1	20	8	32
4. เป็นสินค้าที่ ทำกำไรได้ดี	2	40	0	0	4	80	5	100	3	60	14	56
5. เป็นงานอิสระ	5	100	3	60	2	40	3	60	3	60	16	*64
6. เรียนมาทางนี้ โดยเฉพาะ	2	40	2	40	1	20	1	20	0	0	6	24
7. ต้องการ อนุรักษ์ศิลป หัตถกรรม ท้องถิ่น	5	100	0	0	0	0	0	0	1	20	6	24

8. โฆษณาทางโทรทัศน์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9. โฆษณาทางหนังสือพิมพ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10. โฆษณาทางนิตยสาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11. โฆษณาทางวิทยุ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ตารางที่ 21 พบว่าสิ่งที่ทำให้กลุ่มผู้บริโภครู้จักผ้าบาติก มาจากเพื่อนและงานแสดงสินค้ามากที่สุดคือ 24% รองลงมาคือบุคคลในครอบครัวและคนขาย คือ 20%

ในส่วนของแต่ละจังหวัด จะพบว่า ผู้บริโภคในจังหวัดสตูลและจังหวัดนราธิวาสรู้จักผ้าบาติกจากเพื่อนมากที่สุดคือ 60 % ในจังหวัดสงขลาและยะลา รู้จักผ้าบาติกครั้งแรกมาจากบุคคลในครอบครัว 40 % ส่วนจังหวัดปัตตานี รู้จักจากคนขายและงานแสดงสินค้ามากที่สุด คือ 40 %

ตารางที่ 22 ลักษณะของรูปแบบลวดลายของผ้าบาติกที่เลือกซื้อ

ลวดลาย	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. ดอกไม้	5	100	3	60	3	60	3	60	2	40	16	*64
2. สัตว์	2	40	2	40	0	0	1	20	2	40	7	28
3. ต้นไม้	1	20	0	0	1	20	2	40	1	20	5	20
4. ทิวทัศน์	4	80	3	60	4	80	2	40	3	60	16	*64
5. เรขาคณิต	0	0	0	0	1	20	1	20	0	0	2	8
6. ลายไทย	0	0	0	0	1	20	0	0	1	20	2	8
7. อื่น ๆ	1	20	1	20	1	20	1	20	0	0	4	16
8. ไม่เจาะจง	2	40	2	40	1	20	4	40	1	20	10	40

ตารางที่ 22 พบว่ากลุ่มผู้บริโภคนิยมเลือกซื้อผ้าบาติกลวดลายดอกไม้และทิวทัศน์มากที่สุด คือ 64 % รองลงมาคือไม่เจาะจงลวดลาย คือ 40 % ในส่วนของแต่ละจังหวัด พบว่า ผู้บริโภคจะนิยมผลิตลวดลายแยกเป็นจังหวัดได้ดังนี้

1. จังหวัดสงขลา

- อันดับที่ 1 คือ ลายดอกไม้ 100 % ได้แก่ กล้วยไม้ กุหลาบ โป๊ยเซียน
ชบา รวงข้าว
- อันดับที่ 2 คือ ลายทิวทัศน์ 80 % ได้แก่ ป่าบาตา-ฮาลา น้ำตก ภูเขา
ต้นไม้ ทะเล

2. จังหวัดสตูล

- อันดับที่ 1 คือ ลายดอกไม้ 60 % ได้แก่ กุหลาบ
ลายทิวทัศน์ 60 % ได้แก่ ชายทะเล ทิวทัศน์เกาะไข่น้ำ
- อันดับที่ 2 คือ ลายสัตว์ 40 % ได้แก่ ผีเสื้อ

3. จังหวัดปัตตานี

- อันดับที่ 1 คือ ลายทิวทัศน์ 80 % ได้แก่ ป่าเขา ทะเล น้ำตก หุ่นหญา ภูเขา
- อันดับที่ 2 คือ ลายดอกไม้ 60 % ได้แก่ กล้วยไม้ ชบา ทิวลิป ดอกหญ้า

4. จังหวัดยะลา

- อันดับที่ 1 คือ ลายดอกไม้ 100 % ได้แก่ กล้วยไม้ กุหลาบ ลินดี ดาหลา
- อันดับที่ 2 คือ ลายต้นไม้ 40 %
ลายทิวทัศน์ 40 % ได้แก่ น้ำตก ทะเล

5. จังหวัดนราธิวาส

- อันดับที่ 1 คือ ลายทิวทัศน์ 60 % ได้แก่ อ่าวมะนาว ภูเขา น้ำตก หุ่นหญา
- อันดับที่ 2 คือ ลายดอกไม้ 40 % ได้แก่ ชบา กุหลาบ

ตารางที่ 23 โทนนีของผ้าบาติกที่เลือกซื้อ

โทนนี	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. ม่วง	3	60	1	20	2	40	1	20	1	20	8	32
2. แดง	3	60	0	0	0	0	2	40	0	0	5	20
3. น้ำเงิน	1	20	2	40	2	20	1	20	2	20	8	32
4. ฟ้าย	2	40	4	80	4	80	4	80	4	80	18	*72
5. เขียว	1	20	2	40	0	0	3	60	1	20	7	28
6. ส้ม	0	0	2	40	1	20	2	40	1	20	6	24
7. ชมพู	1	20	2	40	4	80	3	60	3	60	13	*52
8. ขาว	1	20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4
9. ดำ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10. เหลือง	1	20	1	20	1	20	1	20	0	0	4	16

ตารางที่ 23 พบว่ากลุ่มผู้บริโภคนิยมใช้ผ้าบาติกสีฟ้ามากที่สุดคือ 72 % รองลงมาคือ สีชมพู 52 % ในส่วนของแต่ละจังหวัด พบว่า ผู้ผลิตจะนิยมผลิตโทนนีแยกเป็นจังหวัด ได้ดังนี้

1. จังหวัดสงขลา

อันดับที่ 1 คือ สีม่วงและสีแดง 60 %

อันดับที่ 2 คือ สีฟ้า 40 %

2. จังหวัดสตูล

อันดับที่ 1 คือ สีฟ้า 80 %

อันดับที่ 2 คือ สีน้ำเงิน สีเขียว สีส้ม และสีชมพู 40 %

3. จังหวัดปัตตานี

อันดับที่ 1 คือ สีฟ้าและสีชมพู 80 %

อันดับที่ 2 คือ สีม่วง 40 %

4. จังหวัดยะลา

อันดับที่ 1 คือ สีฟ้า 80 %

อันดับที่ 2 คือ สีเขียวและสีชมพู 60 %

5. จังหวัดนราธิวาส

อันดับที่ 1 คือ สีฟ้า 80 %

อันดับที่ 2 คือ สีชมพู 60 %

ตารางที่ 24 เหตุผลในการเลือกซื้อผ้าบาติก

เหตุผล	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. รูปแบบลวดลายสวยงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4	80	4	80	5	100	4	80	4	80	21	*84
2. มีสีสันสดใส	3	60	2	40	5	100	4	80	4	80	18	*72
3. สามารถนำไปพัฒนาเป็นงานผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย	0	0	3	60	1	20	0	0	0	0	4	16
4. ผลิตจากเนื้อผ้าที่ดีมีคุณภาพ	0	0	1	20	1	20	1	20	1	20	4	16
5. ผลิตจากแหล่งผลิตที่มีชื่อเสียง	1	20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4
6. เป็นหัตถกรรมท้องถิ่น	3	60	0	0	4	80	4	80	1	20	12	48
7. เป็นสินค้าที่กำลังนิยมในปัจจุบัน	2	40	1	20	0	0	1	20	0	0	4	16
8. มีราคาที่เหมาะสมกับชิ้นงานและประโยชน์ใช้สอย	2	40	2	40	3	60	3	60	3	60	13	52

ตารางที่ 24 พบว่ากลุ่มผู้บริโภคมีเหตุผลในการเลือกซื้อผ้าบาติก โดยคำนึงถึงรูปแบบลวดลายสวยงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมากที่สุด คือ 84 % รองลงมาคือ สีทันสมัย คือ 72 %

ในส่วนของแต่ละจังหวัด จังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล มีเหตุผลในการเลือกบริโภคผ้าบาติกเหมือนกัน คือ รูปแบบลวดลายสวยงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมากที่สุด คือ 80 %

ส่วนจังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดปัตตานี มีเหตุผลในการเลือกบริโภคผ้าบาติกเหมือนกัน คือ รูปแบบลวดลายสวยงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีสีทันสมัย มากที่สุดคือ 80 % และ 100 %

ตารางที่ 25 ลักษณะของผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกที่ผู้บริโภคเลือกซื้อ

ผลิตภัณฑ์	สงขลา		สตูล		ปัตตานี		ยะลา		นราธิวาส		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. ผ้าเช็ดหน้า	2	40	4	80	1	20	3	60	2	40	12	*48
2. ผ้าตัดชุดสุภาพ บุรุษ, สตรี	3	60	2	40	2	40	3	60	4	80	14	*56
3. ผ้าคลุมผม	0	0	1	20	0	0	0	0	0	0	1	4
4. ผ้าพันคอ	1	20	1	20	0	0	0	0	1	20	3	12
5. ผ้า màn ประตุน หน้าต่าง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. ผ้าปูโต๊ะ	1	20	1	20	0	0	1	20	0	0	3	12
7. ผ้าปูที่นอน , ปลอกหมอน	0	0	1	20	0	0	0	0	0	0	1	4
8. ผ้าห่มเตียง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9. ภาพประดับฝา ผนัง	3	60	1	20	1	20	3	60	0	0	8	32

ตารางที่ 25 พบว่ากลุ่มผู้บริโภคเลือกผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกที่เป็นผ้าตัดชุดสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีมากที่สุด คือ 56 % รองลงมาคือ ผ้าเช็ดหน้า 48 %

ในส่วนของแต่ละจังหวัด พบว่า ผู้บริโภคจะนิยมบริโภคผ้าบาติกที่อยู่ในลักษณะของผลิตภัณฑ์ดังนี้

1. จังหวัดสงขลา

อันดับที่ 1 คือ ผ้าตัดชุดสุภาพบุรุษและสตรีและภาพประดับฝาผนัง 60%

อันดับที่ 2 คือ ผ้าเช็ดหน้า 40 %

2. จังหวัดสตูล

อันดับที่ 1 คือ ผ้าเช็ดหน้า 80 %

อันดับที่ 2 คือ ผ้าตัดชุดสุภาพบุรุษและสตรี 40 %

3. จังหวัดปัตตานี

อันดับที่ 1 คือ ผ้าตัดชุดสุภาพบุรุษ , สตรี 40 %

อันดับที่ 2 คือ ผ้าเช็ดหน้า และ ภาพประดับฝาผนัง 20 %

4. จังหวัดยะลา

อันดับที่ 1 คือ ผ้าเช็ดหน้า ผ้าตัดชุดสุภาพบุรุษ , สตรี และภาพประดับฝาผนัง 60 %

อันดับที่ 2 คือ ผ้าปูโต๊ะ 20 %

5. จังหวัดนราธิวาส

อันดับที่ 1 คือ ผ้าตัดชุดสุภาพบุรุษ , สตรี 80 %

อันดับที่ 2 คือ ผ้าเช็ดหน้า 40 %

ตารางที่ 26 สรุปภาพรวมผลการศึกษาที่เกี่ยวกับรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติก
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

รูปแบบ ลวดลาย จังหวัด	ผู้ผลิต			ผู้บริโภค		
	ลักษณะของรูป แบบลวดลายที่ ปรากฏ	โทนสี	ลักษณะของ ผลงาน ผลิตภัณฑ์	ลักษณะของรูป แบบลวดลาย ที่ปรากฏ	โทนสี	ลักษณะของ ผลงาน ผลิตภัณฑ์
สงขลา	ดอกไม้ 100 %	สีฟ้า 100 %	ภาพประดับ ผ้าผนัง 100 %	ดอกไม้ 100 %	สีม่วง 60 %	ผ้าตัดชุด สุภาพบุรุษ , สตรี 60 %
สตูล	ดอกไม้ 100 %	สีฟ้า 100 %	ผ้าเช็ดหน้า 100 %	ดอกไม้ 100 %	สีฟ้า 80 %	ผ้าเช็ดหน้า 80 %
ปัตตานี	ดอกไม้ 100 %	สีฟ้า 100 %	ผ้าตัดชุด สุภาพบุรุษ, สตรี 100 %	ทิวทัศน์ 100 %	สีฟ้า 80 %	ผ้าตัดชุด สุภาพบุรุษ , สตรี 40 %
ยะลา	ดอกไม้ 100 %	สีฟ้า 100 %	ผ้าตัดชุด สุภาพบุรุษ, สตรี 100 %	ดอกไม้ 100 %	สีฟ้า 80 %	ผ้าเช็ดหน้า 60 %
นราธิวาส	ดอกไม้ 100 %	สีน้ำ เงิน 100 %	ผ้าเช็ดหน้า 100 %	ทิวทัศน์ 100 %	สีฟ้า 80 %	ผ้าตัดชุด สุภาพบุรุษ , สตรี 80 %
สรุป ภาพรวม	ดอกไม้	สีฟ้า	ผ้าตัดชุด สุภาพบุรุษ, สตรี	ดอกไม้	สีฟ้า	ผ้าตัดชุด สุภาพบุรุษ , สตรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับลักษณะเด่นของรูปแบบลวดลายผ้าบาติกของแต่ละจังหวัดใน จังหวัดชายแดนภาคใต้

จากกรอบแนวคิดและตารางสรุปภาพรวมผลการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ (ดูตัวอย่างจากภาคผนวก) ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ถึงลักษณะเด่นของรูปแบบลวดลายผ้าบาติกของแต่ละจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันประกอบด้วยจังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส พบว่า

1. จังหวัดสงขลา ลักษณะเด่นของรูปแบบลวดลายที่ปรากฏคือดอกไม้ที่นิยมเขียน ได้แก่ ดอกกล้วยไม้ ดอกกุหลาบ ดอกโป๊ยเซียนและดอกชบา เรียงตามลำดับ รองลงมาคือรูปแบบลวดลายทิวทัศน์ป่าเขา-ฮาลา น้ำตก ภูเขา ต้นไม้และปลาใต้ท้องทะเล เป็นต้น

ภาพที่ 63 ลักษณะของรูปแบบลวดลายดอกกล้วยไม้ของจังหวัดสงขลา

จากรูปแบบจะเห็นว่าเป็นการเขียนในลักษณะของลวดลายด้วยน้ำเขียนสีขาว เน้นรูปและพื้น โดยเฉพาะลักษณะของดอกจะเน้นรายละเอียดที่ใกล้เคียงกับธรรมชาติ ใช้ลักษณะของใบเป็นพื้นเกิดเป็นรูปร่างรูปทรงตามหลักการจัดภาพ ลงสีให้ใกล้เคียงธรรมชาติมีการทับซ้อนกันของสีและน้ำหนักอ่อนแก่ เกิดมิติต่าง ๆ ดูสดใสสวยงามเป็นที่ต้องตาแก่ผู้ที่พบเห็น

2. จังหวัดสตูล ลักษณะเด่นของรูปแบบลวดลายที่ปรากฏ คือ ดอกไม้ที่นิยมเขียน ได้แก่ ดอกกล้วยไม้ ดอกกุหลาบ ดอกชบาและดอกกาหลง เรียงตามลำดับ รองลงมาคือ รูปแบบลวดลาย สัตว์ปีก ได้แก่ ผีเสื้อ นก เป็นต้น

ภาพที่ 64 ลักษณะของรูปแบบลวดลายดอกกุหลาบของจังหวัดสตูล

จากรูปแบบจะเห็นว่าเป็นการเขียนในลักษณะของลายเส้นจลุลายด้วยน้ำเขียนสีขาวตามโครงสร้างของดอกกุหลาบ ไม่คำนึงถึงความเป็นจริงตามธรรมชาติมากนัก การต่อดอกจะใช้เส้นโค้งเข้าช่วยแทนก้านดอกที่มีโครงสร้างของใบ แต่ไม่ปรากฏรูปและพื้นตามหลักการจัดภาพเพียงแต่ถ่ายทอดให้ทราบถึงลักษณะของการต่อดอกด้วยเส้น ลงสีเรียบแบนตามลายจลุลายให้เห็นน้ำหนักอ่อนแก่ แต่ไม่มีการทำซ้อนกันของสีเกิดความรู้สึกกลมกลืนแตกต่างไปจากความเป็นจริงตามธรรมชาติ

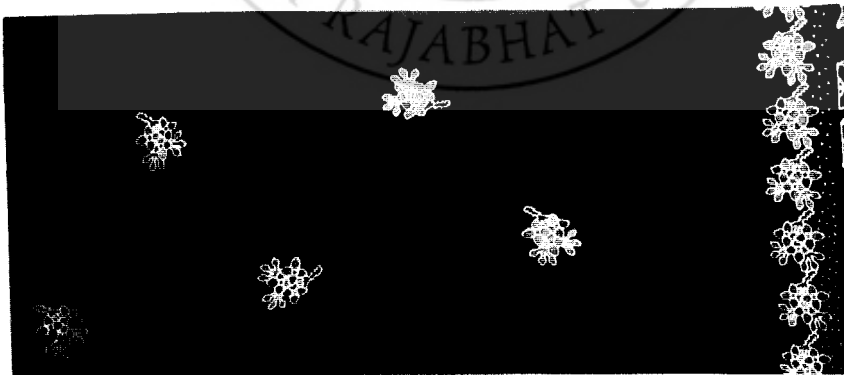
3. จังหวัดปัตตานี ลักษณะเด่นของรูปแบบลวดลายที่ปรากฏ คือ ดอกไม้และทิวทัศน์ ที่นิยมเขียนได้แก่ ดอกกล้วยไม้ ดอกชบา ดอกทิวลิป ป่าเขา ทะเล น้ำตก พุ่มหญ้า เรียงตามลำดับรองลงมาคือรูปแบบลวดลาย ต้นไม้ ได้แก่ ต้นมะพร้าว ต้นไม้น้ำ เป็นต้น

ภาพที่ 65 ลักษณะของรูปแบบลวดลายดอกชบาของจังหวัดปัตตานี

จากรูปแบบจะเห็นว่าเป็นการเขียนในลักษณะของลายเส้นด้วยน้ำเขียนสีขาว ถ่ายทอดลักษณะและโครงสร้างของดอก ก้านดอก และใบ โดดเด่นถึงความเป็นจริงตามธรรมชาติโดยการจัดวางช่อดอก ก้านดอก และใบตามลักษณะรูปและพื้นบนฐานของการจัดองค์ประกอบเรื่องการจัดวางลงสีตามจินตนาการของผู้เขียนเอง แยกให้เห็นโทนสีต่าง ๆ ที่มีน้ำหนักอ่อนแก่แต่แต่ละดอกและใบในลักษณะของสีเอกรงค์ แล้วลงสีพื้นแบบเรียบให้เกิดความแตกต่างของรูปและพื้นบนตัวลวดลาย

4. จังหวัดยะลา ลักษณะเด่นของรูปแบบลวดลายที่ปรากฏ คือ ดอกไม้ ที่นิยมเขียนได้แก่ ดอกกล้วยไม้ ดอกชบา ดอกประดู่ ดอกศรียะลาและดอกกุหลาบ เรียงตามลำดับรองลงมาคือรูปแบบลวดลายสัตว์ ได้แก่ ปลาทะเล หอย ช้าง นกและม้าลาย เป็นต้น

ภาพที่ 66 ลักษณะของรูปแบบลวดลายดอกศรียะลาของจังหวัดยะลา

จากรูปแบบจะเห็นว่าเป็นการเขียนลักษณะของลายเส้น โครงสร้างรอบนอกของดอกด้วยน้ำเขียนสีขาวเฉพาะดอกเดี่ยวบนพื้นที่ว่าง ไม่มีการผูกหรือต่อลายด้วยก้านดอกและใบตามตาเห็นจากธรรมชาติ การลงสีจะใช้สีลักษณะของสีเอกรงค์ คือ สีเดียวตลอดทั้งผืนผ้า โดยเฉพาะดอกจะลงสีอ่อนส่วนพื้นลงสีแก่ ให้มองเห็นลักษณะของรูปและพื้นอย่างชัดเจน ไม่มีมิติหรือการทับซ้อนของสี

5. จังหวัดนราธิวาส ลักษณะเด่นของรูปแบบลวดลายที่ปรากฏ คือ ดอกไม้ ที่นิยมเขียนได้แก่ดอกกล้วยไม้ ดอกชบา ดอกกุหลาบ ดอกบานบุรี และดอกเฟื่องฟ้า เรียงตามลำดับ รองลงมาคือรูปแบบลวดลายทิวทัศน์อ่าวมะนาว ภูเขา ต้นไม้และทุ่งหญ้า รวมทั้งรูปและลวดลายเรือกอและที่เป็นสัญลักษณ์ประจำจังหวัด

ภาพที่ 67 ลักษณะของรูปแบบลวดลายดอกกล้วยไม้ของจังหวัดนราธิวาส

จากรูปแบบจะเห็นว่าเป็นการเขียนลักษณะของลายเส้นที่เน้นเฉพาะตัวดอกด้วยน้ำเขียนสีขาวแสดงตามความเป็นจริงของลักษณะดอกตามตาเห็นจากธรรมชาติเพียง 2 มิติ แล้วนำมาจัดวางเป็นกลุ่มดอกไม้ขนาดแตกต่างกัน ไม่มีการผูกลายด้วยก้านดอกและใบ ลงสีในลักษณะความกลมกลืนของสี ไม่คำนึงถึงความเป็นจริงตามธรรมชาติของดอกแต่เน้นเรื่องความอ่อนแก่ของสีและค่าน้ำหนักของพื้นดูแล้วเกิดความรู้สึกเย็นตา

ตอนที่ 4 ผลการสำรวจความคิดเห็นเรื่องการอนุรักษ์รูปแบบลวดลายศิลปะผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ ถามความคิดเห็นในเรื่องของการอนุรักษ์รูปแบบลวดลายที่ปรากฏเป็นลวดลายดั้งเดิมของแต่ละจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่อกลุ่มผู้ผลิตผ้าบาติกจำนวน 25 ราย กลุ่มผู้บริโภคผ้าบาติก จำนวน 25 ราย รวมทั้งสิ้น 50 รายด้วยตนเองและได้จัดบันทึกลงในแบบสัมภาษณ์พร้อมบันทึกเทปข้อคิดเห็นเป็นรายบุคคลจนครบ 50 ราย หลังจากนั้นได้นำข้อมูลที่ได้มาประมวลเป็นความเรียง ดังแสดงในตารางที่ 27 ดังนี้

ตารางที่ 27 ผลการประมวลความคิดเห็นของผู้ผลิตผ้าบาติกในเรื่องของการอนุรักษ์รูปแบบลวดลายผ้าบาติกที่เป็นลวดลายดั้งเดิมของจังหวัด

จังหวัด	ข้อคิดเห็นในเรื่องของการอนุรักษ์รูปแบบลวดลาย
สงขลา	<ul style="list-style-type: none"> - อยากจะเขียนลายเดิม ๆ ตามข้อมูลที่ให้ไว้ - เป็นสิ่งที่ดีและน่าส่งเสริมเพราะเป็นหน้าตาของจังหวัด ทางด้านจังหวัดน่าจะมีการจัดงานประกวดการทำผ้าบาติก และมีส่วนร่วมกับผู้ผลิต - ควรจะมีเพราะเป็นการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น - การอนุรักษ์รูปแบบลวดลายผ้าบาติกที่เป็นลวดลายดั้งเดิมของจังหวัดเป็นสิ่งดี แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับตลาดของผู้บริโภคและความชอบของแต่ละคน และการสนับสนุนของภาครัฐหรือเอกชนที่ให้ความสำคัญ เพื่อที่จะนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ช่างเขียนผ้าบาติกอยู่ได้ในโอกาสต่อไป
สตูล	<ul style="list-style-type: none"> - อยากเขียนไปเรื่อย ๆ ต่อไปจะหาลวดลายใหม่ ๆ ที่อื่น เช่น อินโดนีเซีย มาเขียนเป็นแบบอย่าง เพราะทราบว่าลายสวย มาดัดแปลงเป็นของจังหวัด - อยากจะให้ทุกคนสนับสนุนในการใช้สินค้าในท้องถิ่นและอยากให้ทุกคนมารู้จักผ้าที่คนในหมู่บ้านทำด้วยมือเอง ไม่ต้องเลียนแบบของใครและอยากสนับสนุนให้คนในหมู่บ้านใช้เวลาว่างทำกันและจัดกลุ่มเพื่อประโยชน์ส่วนตัวและครอบครัว - บาติกเป็นงานชิ้นเดียวในโลก ที่มีลวดลายในการสร้างสรรค์ สื่อความหมายในท้องถิ่น

	<ul style="list-style-type: none"> - อยากจะให้คนต่างจังหวัดทราบว่าจังหวัดสตูล มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย ที่จะนำมาเขียนลวดลายลงบนพื้นผ้า จะได้ทำให้คนอื่นทราบว่าที่เมืองสตูลมีตำนานให้คนได้รับรู้เหมือนกัน ลวดลายต่าง ๆ ที่เขียนลงบนพื้นผ้า เป็นส่วนหนึ่งที่ให้คนได้รู้จักกัน - ชอบทำลวดลายท้องถิ่น เฉพาะรูปเกาะไข่
ปัตตานี	<ul style="list-style-type: none"> - อยากจะทราบสัญลักษณ์ที่แน่นอน เพราะที่เขียนเองไม่ได้ลอกแบบใคร จะได้เขียนตามแบบ - อยากเขียนลวดลายที่เป็นสัญลักษณ์เดิม ๆ เช่น ลายกริช แต่ไม่ค่อยมีคนซื้อเพราะถือว่าเป็นอาวุธ - พยายามเขียนลายผืนใหญ่ ๆ เช่น นางพญาตานี ลายเรือกอและ - เป็นงานของกลุ่มแม่บ้าน และพัฒนาชุมชนที่ต้องการการอนุรักษ์ - ควรมีการอนุรักษ์อย่างจริงจัง ต้องอาศัยคนรุ่นก่อน และมีการศึกษาอย่างละเอียด
ยะลา	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นสิ่งที่ดี ทุกคนควรใช้ผ้าบาติกที่ทำในจังหวัดของตนเอง อย่าไปซื้อจากมาเลเซียหรือจากทางภาคเหนือ - ควรอนุรักษ์เข้าเป็นศิลปะของภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดยะลา - อยากจะอนุรักษ์ตามที่จังหวัดต้องการ เพราะเพิ่งจะเริ่มดำเนินการ - ควรสร้างงานให้เป็นแบบเฉพาะที่ ไม่ควรลอกแบบกัน - เป็นลวดลายเดิม ๆ และเขียนตามคนซื้อ
นราธิวาส	<ul style="list-style-type: none"> - ลายที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัด เพราะอยากให้คนทราบว่าเป็นลวดลายเฉพาะ - ลายใบไม้สีทอง เรือกอและ เพราะขายได้ดี เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัด - ผลิตตามแบบที่มีขายตามท้องตลาด เพราะสะดวก และทันสมัยกว่า - ไม่ได้คิดลวดลายใหม่ แต่อยากให้มีลายแม่แบบ - ภาพจิตรกรรมฝาผนัง เรื่องราวของจังหวัด เพราะจะได้เป็นสัญลักษณ์ ที่แน่นอนของจังหวัด

ตารางที่ 28 ผลการประมวลความคิดเห็นของผู้บริโภคผ้าบาติกในเรื่องของการอนุรักษ์รูปแบบลวดลายผ้าบาติกที่เป็นลวดลายดั้งเดิมของจังหวัด

จังหวัด	ข้อคิดเห็นในเรื่องของการอนุรักษ์รูปแบบลวดลาย
สงขลา	<ul style="list-style-type: none"> - การอนุรักษ์ลายดั้งเดิมและเป็นตัวแทนลิขสิทธิ์และเป็นสเน่ห์ เช่นเดียวกับลายผ้าทอ เพราะผู้ซื้อจะได้นำไปของที่ระลึกของกำนัล ผู้รับจะมีความภาคภูมิใจ คือ ได้รับของฝากจากแหล่งกำเนิดที่แท้จริง การมีลวดลายเฉพาะจะช่วยทำให้เกิดผลิตภัณฑ์บาติกมีการพัฒนาทางทักษะ ฝีมือ ลวดลาย จะดูสวยงามยิ่ง ๆ ขึ้นไป เพราะผู้บริโภคมีความชำนาญ มองเห็นคุณค่า ลักษณะรูปร่างที่ชัดเจน - เห็นด้วยกับการอนุรักษ์ แต่จะต้องมีการพัฒนาด้วย ผ้าบาติกดูเหมือนเป็นงานที่ทำได้ไม่ยาก แต่จะทำให้มีความปราณีตสวยงามยาก ผู้ซื้อบางคนดูไม่เห็นว่า การลงลายและสีสันทนของการเพ้นท์บาติกมีราคาต่างกัน และการตั้งราคาไม่ได้อยู่ที่ลวดลาย แต่อยู่ที่วัตถุประสงค์และขนาดของผ้า ชนิดของเนื้อผ้า ผู้ผลิตต้องพยายามทำให้เป็นศิลปะมากขึ้น แม้จะมีบ้างในบางรายที่แยกราคา คุณภาพการเพ้นท์ แต่คนส่วนใหญ่จะไม่ทราบว่ามีราคาสูงและราคาต่ำ - เป็นความคิดที่ดี น่าจะมีการจำหน่ายตลอดปี ขณะเดียวกันก็มีแบบใหม่ จำหน่ายด้วย - เห็นด้วย เพราะการที่เราจะอนุรักษ์ลวดลายผ้าบาติก ที่เป็นลวดลายดั้งเดิมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้รู้ถึงศิลปะของภาคใต้ และการอนุรักษ์ผ้าบาติกต่อไป และเป็นส่วนที่ช่วยเซาะหน้าชูตาของจังหวัดสงขลาต่อไป - เป็นสิ่งที่ควรสนับสนุนอย่างยิ่ง เพราะทำให้คนรุ่นหลังทราบและรู้ว่าสัญลักษณ์หรือเอกลักษณ์ประจำจังหวัดของตนเองคืออะไร ควรมีการเลือกลวดลายให้เหมาะสม
สตูล	<ul style="list-style-type: none"> - เรื่องการอนุรักษ์รูปแบบลวดลายแต่ละท้องถิ่น ควรจะอนุรักษ์ไว้ให้เป็นสัญลักษณ์ประจำจังหวัดได้ จะได้ทราบว่าจังหวัดมีอะไรเป็นของดี โดยอธิบายรายละเอียดลงบนพื้นผ้า - เห็นด้วยกับลวดลายในแต่ละจังหวัด สมควรที่จะอนุรักษ์ เพราะในแต่ละจังหวัดจะมีลวดลายที่เป็นของตนเอง

	<ul style="list-style-type: none"> - เห็นด้วยกับการอนุรักษ์ลวดลายผ้าบาติกที่เป็นลวดลายดั้งเดิมของจังหวัด ควรจะ ทำให้เอกลักษณ์ของแต่ละจังหวัด เพื่อการเผยแพร่ และเป็นของที่ระลึกให้กับคนทั่ว ไป เพราะแต่ละท้องถิ่นจะมีเอกลักษณ์ไม่เหมือนกัน - เห็นด้วยเพราะลวดลายต่าง ๆ จะต้องมีความดั้งเดิมของจังหวัด แต่ละจังหวัดไม่ เหมือนกัน จึงเป็นลวดลายของท้องถิ่นไว้ดั้งเดิม - ควรเป็นเอกลักษณ์ของผ้าบาติก แบบดั้งเดิม สมควรมีการอนุรักษ์ไว้เป็นอย่างดี เพราะสามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว และรายได้ของจังหวัดด้วย ซึ่งเป็นจุด เด่นของจังหวัดนั้น และมีการทำเป็นหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
ปัตตานี	<ul style="list-style-type: none"> - คิดว่าควรอนุรักษ์ไว้ ไม่ให้สูญหาย และเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้ผู้สนใจด้วย - ควรมีการอนุรักษ์ และนำมีการเปิดที่สำหรับสอนผู้ที่มีความประสงค์จะขอเรียนรู้ให้ มีพื้นที่มากขึ้น โดยทำการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นกว่าเดิม - เห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะอนุรักษ์รูปแบบและลวดลายบนผ้า แบบดั้งเดิม เพื่อเป็น สัญลักษณ์ประจำจังหวัด เพราะการผลิตผ้าบาติกมีเกือบทุกจังหวัด ควรจะมีการ อนุรักษ์ไว้เพื่อที่จะขายนักท่องเที่ยว แจกบ้านแขกเมือง - ดีมาก เพราะเป็นคงคุณภาพเดิมของสินค้า
ยะลา	<ul style="list-style-type: none"> - คิดว่าควรสืบทอดให้กับลูกหลานต่อไป และควรจะพัฒนาให้ผ้าบาติกมีความแปลก ใหม่ตลอดเวลา - เป็นการประชาสัมพันธ์จังหวัดไปในตัว แต่มีตลาดแคบ ควรทำให้เจาะตลาดดีกว่า ว่าผู้บริโภคต้องการลวดลายใด จะทำให้เจาะกลุ่มผู้บริโภคได้มากกว่า เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง ควรผลิตเป็นลายไทยสีสดใส รูปหนังตะลุง
นราธิวาส	<ul style="list-style-type: none"> - การอนุรักษ์รูปแบบไม่ให้หายไปจากจังหวัดเรา และรุ่นต่อไป - ถือเป็นอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อมิให้สูญหาย และเป็นการเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม - ควรอนุรักษ์ลายของจังหวัด เป็นความต้องการของลูกค้า - ควรปรับปรุงให้เข้ากับยุค สมัยนิยม

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาผ้าบาติกเกี่ยวกับการผลิตและการบริโภคผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ ถึงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาผ้าบาติกเกี่ยวกับการผลิตและการบริโภค ต่อกลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มผู้บริโภคของแต่ละจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวนกลุ่มละ 25 ราย รวมทั้งสิ้น 50 รายด้วยตนเองและได้จัดบันทึกลงในแบบสัมภาษณ์พร้อมบันทึกเทปข้อเสนอแนะเป็นรายบุคคลจนครบ 50 ราย หลังจากนั้นได้นำข้อมูลที่ได้มาประมวลเป็นความเรียง ดังแสดงในตารางที่ 29 ดังนี้

ตารางที่ 29 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาผ้าบาติกในความคิดเห็นของกลุ่มผู้ผลิต

จังหวัด	ประเด็น	ข้อคิดเห็นในเรื่องของการอนุรักษ์รูปแบบลวดลาย
สงขลา	1. ด้านรูปแบบลวดลาย	<ul style="list-style-type: none"> - การทำลวดลายใหม่ ๆ จะทำให้จำหน่ายยาก นอกจากคนที่มีศิลปะ - น่าจะเป็นลวดลายที่แปลกใหม่ คิดสร้างสรรค์อยู่ตลอดให้มีความแปลกใหม่ จากรูปแบบเดิม หรือออกแบบลวดลายจากรูปแบบเดิมให้ดูดีขึ้น - ควรมีลวดลายประจำท้องถิ่นนั้น ๆ - ภาครัฐควรให้ความสำคัญและการสนับสนุน
	2. ด้านโทนสี	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนมากจะเป็นโทนสีที่ฉูดฉาด น่าจะเป็นสีในลักษณะคุมโทน - ควรมีสีสันสดใส สะอาดตา - ขึ้นอยู่กับตลาดผู้บริโภคของแต่ละท้องถิ่น แต่ละสาขาไม่เหมือนกัน

	3. ด้านการ ออกแบบ ผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - เนคไท กระเป๋า - ต้องมีหลากหลายรูปแบบและหลายราคา - ให้มีความสมบูรณ์ เพื่อแสดงในรูปแบบที่ได้ออกแบบมาได้อย่างชัดเจน - ภาครัฐ – เอกชนควรเข้ามาให้การสนับสนุน ส่งเสริม เช่น การจัดประกวดการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าบาติก ในระดับนักเรียน นักศึกษา และประชาชน
สตูด	1 ด้านรูป แบบลวด ลาย	<ul style="list-style-type: none"> - ให้มีแบบในการผลิตเป็นตัวอย่างมาก ๆ เช่น ของ อบต. ควรสนับสนุนให้เป็นเอกลักษณ์ - ทางกลุ่มต้องการพัฒนาฝีมือและลวดลายในการเขียนและอยากจะเสนอให้มีการสนับสนุนเป็น อย่างมาก เพราะทางเราไม่มีงบในการทำที่เพียงพอ ที่จะส่งออกได้ - พยายามอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทยให้มากที่สุด - พยายามอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทยให้มากที่สุด - ลวดลายของจังหวัดสตูลเป็นแบบกลาง ๆ คือ มีทั้งดอกไม้ ทะเล และเพิ่มลวดลายเกาะไข่ และเกาะต่าง ๆ ในสตูล - ให้มีลวดลายใหม่ ๆ เช่น ลายปลา ลายกล้วยไข่ ลายเถาวัลย์
	2. ด้าน โทนสี	<ul style="list-style-type: none"> - บางครั้งสีที่สั่งซื้อมาพอมาละลายเป็นสีเดียว อยากจะให้สีตรงตามที่ตั้ง - พยายามให้โทนสีที่ให้ความรู้สึกเป็นธรรมชาติให้มากที่สุด - จะออกแบบเข้ม ๆ แต่ดูเย็นตา ดูแล้วสบายใจหายเครียด - สีเดิมสวยอยู่แล้ว
	3. ด้านการ ออกแบบ ผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - ในการออกแบบผ้าบาติก จะต้องฝีมือในการทำเป็นอย่างมาก และจะต้องทำให้สวยงาม จึงจะเป็นที่ถูกใจของลูกค้า - ควรเป็นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน - เสื้อ ผ้าคาดผม โหมบาย ภาพติดฝาผนัง เนคไท กระเป๋า ปลอกหมอนผ้าคลุมผม

ปัตตานี	1. ด้านรูปแบบลวดลาย	<ul style="list-style-type: none"> - อยากมีแบบลายใหม่ ๆ มาเขียน - อยากให้ลวดลายใหม่ ๆ มากก็อปปี้ลายได้ - ลวดลายที่เป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ ของหน่วยงาน เช่น เรือกอและ ต้นมะพร้าว เรือเกยคืน - ลายใหม่ ๆ แปรลก ๆ
	2. ด้านโทนสี	<ul style="list-style-type: none"> - มีแต่สีพื้นดำ - เดิมคืออยู่แล้ว - ผู้ชายจะใส่สีเข้ม ส่วนผู้หญิงจะใส่สีสด ถ้าให้ใส่ได้ทั้งผู้หญิงและผู้ชายจะต้องใส่สีกลาง ๆ - สีสด ๆ
	3. ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - กระเป๋าใส่เงิน ภาพติดฝาผนัง - ถ้าช่วยออกแบบให้เป็นต้นแบบให้จะดีมาก - ผ้าคลุมหม - แบบเครื่องจักรสาน - ควรมีการออกแบบให้หลากหลาย
ยะลา	1. ด้านรูปแบบลวดลาย	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงให้เป็นเอกลักษณ์ โดยใช้กันมาก ๆ - ควรปรับปรุงอยู่เรื่อย ๆ ไม่จำกัดเวลา - อยากจะให้มีแบบใหม่ ๆ มาก ๆ ตามท้อง เพื่อลูกค้าจะได้เลือกได้ - ควรให้มีผู้ที่มีความรู้โดยตรง ช่วยออกแบบลวดลายที่เป็นลายเขียนเทียน โดยตรงจะได้เหมาะกับชิ้นงาน - ควรมีแม่แบบลวดลายให้เขียนมาก ๆ มีหนังสือขาย
	2. ด้านโทนสี	<ul style="list-style-type: none"> - เปลี่ยนไปตามความต้องการของผู้ซื้อ - ทำให้ดูแปลก - มีอยู่มากพอแล้ว - ให้ตรงกับสมัยนิยม (แฟชั่น) กล้าที่จะเขียนโดยใช้สีแบบใหม่ ๆ - ดืออยู่แล้ว มีความหลากหลาย

	3. ด้านการ ออกแบบ ผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วยกันออกแบบมามาก ๆ - ตามที่ลูกค้าต้องการ - ออกแบบให้เกิดประโยชน์ใช้สอยให้มาก
นราธิวาส	1. ด้านรูป แบบลวด ลาย	<ul style="list-style-type: none"> - อยากมีแบบลวดลายใหม่ ๆ จะได้ไม่ต้องลอกแบบกัน - อยากให้คิดแม่แบบใหม่ ๆ ให้ - ลวดลายเรือกอและแบบใหม่ ๆ แปลก ๆ - เป็นเอกลักษณ์ของผู้ผลิตแต่ละคน อยาพยายามลอกแบบ เพราะ ตอนที่คิดแบบมันยากมาก - ควรพัฒนาลวดลายใหม่ ๆ โดยมีนักออกแบบลวดลายเฉพาะ อย่า ให้อยู่กับคนเขียนเทียนอย่างเดียว และควรให้ความรู้เพิ่มเติมบ้าง
	2. ด้าน โทนสี	<ul style="list-style-type: none"> - ทำตามความต้องการของลูกค้า - คืออยู่แล้ว - สีที่เข้มจะขายดี - ใช้เป็นโทนสีเฉพาะของตนเอง
	3. ด้านการ ออกแบบ ผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - อยากให้มีการออกแบบใหม่ ๆ - ผ้ามัน เนคไท - หน่วยงานควรมีการทำเป็นตัวอย่าง

ตารางที่ 30 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาผ้าบาติกในความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริโภค

จังหวัด	ประเด็น	ข้อคิดเห็นในเรื่องของการอนุรักษ์รูปแบบลวดลาย
สงขลา	1. ด้านรูปแบบลวดลาย	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงลวดลายให้มีขนาดใหญ่เล็ก ตามความเหมาะสมของเสื้อผ้าทันสมัย - ลายเส้นควรพลิ้วไหวไปตามธรรมชาติของช่างเขียน - การวางลวดลายควรให้เหมาะสมกับตำแหน่ง เมื่อนำไปติดตัวเสื้อแล้วลวดลายอยู่ในตำแหน่งที่ดี และไม่เปลืองผ้า - มีความทันสมัย - ให้มีการปรับปรุงลวดลาย - ควรมีลายการ์ตูน
	2. ด้านโทนสี	<ul style="list-style-type: none"> - ควรเป็นโทนสีแดง เปลือกมังคุด - ภาควัฒนศิลป์ทันสมัย แต่บางคนชอบสีอ่อน แบบขริม ซึ่งหาซื้อได้ยาก - ควรเป็นสีสดใส ไม่ลอก สีไม่ตก - อยากให้มีสีแปลก ๆ เพิ่มขึ้น เช่น สีนํ้าตาล สีดำ และสีเขียว - อยากให้ทำโทนสีเข้ม เช่น สีดำ สีนํ้าตาล
	3. ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - ผ้าชุดรับแขก ผ้าปูโต๊ะ ผ้ากันเปื้อน - สามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้ ไม่ล้าสมัย - ของใช้ต่าง ๆ ควรออกแบบให้เหมาะสมกับสีสรร - อยากให้มีแบบของใช้ชนิดต่าง ๆ

สตูด	1. ด้านรูปแบบลวดลาย	<ul style="list-style-type: none"> - ควรเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละจังหวัด ให้แตกต่างจากที่อื่น ๆ - ควรมีลวดลายที่หลากหลาย เหมือนผ้าตัดเสื้อทั่วไป เพื่อจะได้มีคนใช้มากขึ้น เพราะถ้ามีเพียงลวดลายอย่างเดียว บางคนอาจจะไม่ชอบ - การใช้ลายเส้น หรือรูปภาพที่มองแล้วมีชีวิตชีวามากขึ้น - ควรให้มีลวดลายในผืนเดียวกันมากกว่านี้ - ไม่ควรซ้ำกับท้องตลาดที่เคยเห็นอยู่ทั่วไป
	2. ด้านโทนสี	<ul style="list-style-type: none"> - สีที่ดูแล้วสบายตา เมื่อดูแล้วสะอูดตา น่าสนใจ - สีที่กลมกลืน - สีที่ใกล้เคียงกัน ไม่ฉูดฉาด - สีของผ้าบาติกจะต้องมีโทนสี ควรมีความเหมาะสมกับวัยของแต่ละคน เช่น เด็ก เป็นลายการ์ตูน วัยรุ่น ลวดลายภูเขา ทะเล - สีอ่อน ดูแล้วสะอูดตา มีคุณค่าทางความงาม
	3. ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - ควรคิดแปลงให้เป็นลายแปลกใหม่ไม่ซ้ำแบบเดิมที่มีอยู่ - ควรเป็นลายแปลกใหม่ ไม่ซ้ำกัน - ให้ออกแบบผลิตภัณฑ์ของผ้าบาติก หลากหลายออกใหม่ ๆ เสมอ - ไม่ควรซ้ำกับท้องตลาดทั่วไป ควรมีเอกลักษณ์เฉพาะผลิตภัณฑ์นั้น ๆ
ปัตตานี	1. ด้านรูปแบบลวดลาย	<ul style="list-style-type: none"> - ในด้านลวดลายน่าจะมีการเพิ่มลวดลายที่มีอยู่เดิมให้หลากหลายขึ้น โดยเน้นลวดลายที่เป็นท้องถิ่น - มีลวดลายที่ทันสมัย เหมาะสมกับคนทุกเพศ ทุกวัย
	2. ด้านโทนสี	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจะมีสีที่หลากหลาย พยายามให้มีหลายสีในผืนเดียวกัน ให้สอดคล้อง - สีทันสมัย เด่น และเป็นที่น่าสะอูดตา
	3. ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - ควรให้มีหลายชนิด - ควรออกแบบให้มีลักษณะที่สามารถใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย

ยะลา	1. ด้านรูปแบบลวดลาย	<ul style="list-style-type: none"> - หาลวดลายใหม่ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัด - ปัจจุบันมีการรณรงค์ให้ใช้ผ้าไทย ควรเป็นลวดลายกลาง ๆ เพราะวัยรุ่นก็เริ่มสนใจที่จะใช้ แต่ปัจจุบันทำแบบลายมากเกินไป เป็นลายดอกใหญ่ ๆ ไม่ค่อยชอบเท่าไร ไม่เหมาะสมกับการแต่งในสำนักงาน แต่เหมาะกับการแต่งกายแบบชุด - ควรมีลวดลายของอิสลาม - ควรเน้นการนำวิวัฒนาการใหม่ ๆ มาใช้เป็นลวดลายใหม่ ๆ ให้เข้ากับยุค IT ไม่ใช่ทำแต่ทำลายดอกไม้ วิว ภูเขา ทะเล เพราะจะทำให้เด็กไม่สนใจ ควรเน้นลวดลายวัยรุ่น หรือลายใหม่ ๆ ทำให้เด็กรุ่นใหม่สนใจมากขึ้น - ควรผลิตลายแปลก ๆ ไม่เหมือนใคร
	2. ด้านโทนสี	<ul style="list-style-type: none"> - เหมาะสมดีแล้ว มีสีที่สวยงาม - สีที่สดใสมาก - อยากให้ใช้สีที่แสนล้านมากกว่านี้ - สีที่สดใส
	3. ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - ควรออกแบบให้มีรูปแบบอื่น ๆ ตามรสนิยมของคนซื้อ - กระเป๋าถือ กระเป๋าสะพาย - ควรออกแบบให้หลากหลายให้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น นำมาทำเป็นรองเท้านาฬิกา กระเป๋าหัว ฯลฯ - ออกแบบให้เหมาะสมกับวัยของคนที่ใช้ผ้าบาติก
นราธิวาส	1. ด้านรูปแบบลวดลาย	<ul style="list-style-type: none"> - มีความสวยงามอยู่แล้ว แต่ถ้าใช้สีเข้มขึ้นมาบ้าง ก็คงจะดี เพราะส่วนใหญ่จะใช้ลวดลายสีอ่อน - ไม่ควรหลากหลายมากเกินไปในแต่ละชิ้น - มีลายใหม่ ๆ ให้มากกว่านี้
	2. ด้านโทนสี	<ul style="list-style-type: none"> - ควรใช้สีที่โดดเด่น สดใส - โทนสีไม่ควรสดใสมาก ควรจะเป็นลักษณะของโทนสีที่เป็นธรรมชาติมากกว่านี้

	3. ด้านการ ออกแบบ ผลิตภัณฑ์	- ควรจะออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มากมาย เข้าชุดก็จะดูน่าใช้มากขึ้น - พวกผ้าปูโต๊ะ
--	-----------------------------------	--

